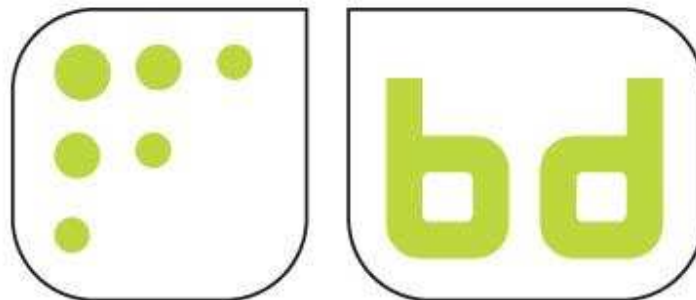

WERKPLAN
Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek/Waterland
2014

Bureau Discriminatiezaken
Zaanstreek ● Waterland

Erik Schaap
Coördinator
December 2013

INHOUD

DEEL I: Algemeen	2
Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland	2
Opmerkingen bij kerntaken.....	2
Organisatie	4
Landelijk BD-netwerk	4
DEEL II: Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)	6
Klachtenbehandeling	6
Registratie en monitoring.....	6
Voorlichting en advies	7
Beleidsbeïnvloeding en –advisering	8
Preventieve projecten.....	8
Signalering en bestrijding van extreem-rechts en fundamentalisme.....	9
Onderzoek.....	10
DEEL III: Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Beemster, Landsmeer, Waterland, Zeevang) ..	11
Klachtenbehandeling.....	11
Registratie en monitoring.....	11
Voorlichting en advies	12
Beleidsbeïnvloeding en –advisering	13
Preventieve projecten.....	13
Signalering en bestrijding van extreem-rechts en fundamentalisme.....	14
Onderzoek.....	15

DEEL I

Algemeen

Doelstelling Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het Bureau Discriminatiezaken (BD) Zaanstreek/Waterland, notarieel vastgelegd in 1996, heeft als doelstelling het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminatie¹ op grond van afkomst, huidskleur, sekse, seksuele voorkeur, leeftijd, handicap, geloof, levensovertuiging of welke grond dan ook. Het bureau richt zich hierbij vooral op artikel 1 van de Nederlandse Grondwet, het Wetboek van Strafrecht en de gelijkebehandelingswetgeving. Het BD is medeoprichter van en deelnemer aan de Samenwerkende Anti-discriminatievoorzieningen Nederland (SAN), een landelijke koepelorganisatie van negen anti-discriminatiebureaus. De ADB's zijn in hun eigen regio's verantwoordelijk voor klachtenbehandeling, voorlichting, lokale netwerken, preventie etc. Aan de hand van de hieronder genoemde kerntaken wordt beschreven hoe het BD in 2014 werkt aan de aanpak van discriminatie in de Zaanstreek en in Waterland. In het eerste kwartaal van 2014 verschijnt het BD-jaarverslag, waarin alle relevante informatie is te vinden over de werkzaamheden van het Bureau Discriminatiezaken in 2013.

Takenpakket Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het BD heeft de volgende taken:

1. Klachtenbehandeling
2. Registratie en monitoring
3. Voorlichting en advies
4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering
5. Preventieve projecten
6. Signalering en bestrijding van extreem-rechts en fundamentalisme
7. Onderzoek

Opmerkingen bij kerntaken

1. klachtenbehandeling

Het BD is een laagdrempelige organisatie waar inwoners terecht kunnen met klachten en vragen over discriminatie. De kwaliteit van de klachtenbehandeling wordt gewaarborgd

---

¹ Onder discriminatie wordt verstaan: "Elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben, dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op terreinen van het openbare leven wordt tenietgedaan of aangetast" (Wetboek van strafrecht, art. 90 quater). Een eenvoudiger werkdefinitie is: "Het maken van onderscheid op onterechte gronden, als gevolg waarvan een individu of groep nadeel ondervindt."

door zes beroepskrachten. De BD-medewerkers worden regelmatig bijgeschoold en zijn op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van discriminatievoorkoming en -bestrijding. Om de kennis up to date te houden wordt er onder meer gebruik gemaakt van de expertise bij de Samenwerkende Anti-discriminatievoorzieningen Nederland en het College voor de Rechten van de Mens.

Ondanks de laagdrempeligheid van het BD ligt het feitelijk aantal discriminatievoorvallen - in de breedste zin des woords- een stuk hoger dan jaarlijks in de statistieken wordt teruggevonden. Onafhankelijke onderzoeken tonen deze onderregistratie keer op keer aan. Dit komt onder meer omdat slachtoffers denken dat melden niet helpt, de weg naar hulpinstanties niet weten te vinden of bang zijn voor de gevolgen van een melding. Het BD blijft investeren in de meldingsbereidheid. Het vergroten van de naamsbekendheid van het BD is eveneens een punt van aandacht dat regelmatig terugkeert. Het optimaliseren van zowel de bekendheid als de meldingsbereidheid gebeurt onder meer via publicaties in eigen en andere media, werkbezoeken en voorlichtingsacties.

2. a registratie

Het BD registreert de ontvangen discriminatieklachten in een klachtenregistratieprogramma dat voldoet aan de wettelijke eisen, genaamd LBA-net. Dat programma maakt het mogelijk om op een uniforme wijze te registreren en te vergelijken met de informatie van andere ADB's en met bijvoorbeeld gegevens van de politie en het Openbaar Ministerie.

2. b monitoring

Monitoring vindt vooral reactief plaats, naar aanleiding van informatieverzoeken, klachten van externe individuen of organisaties en in het kader van het Regionaal Discriminatieoverleg (RDO). Monitoring gebeurt verder ten aanzien van extreemrechtse en fundamentalistische organisaties en individuen.

3. voorlichting en advies

Zowel een klachtmelding als een verzoek om voorlichting kan aanleiding zijn om informatiebijeenkomsten of trainingen te verzorgen. Deze taken voert het BD ook in 2014 uit. Daarnaast biedt het BD proactief voorlichting aan. Gebleken is dat zowel in het basis-, het voortgezet als het beroepsonderwijs de behoefte aan voorlichting groot is. Het BD ziet voorlichting via het onderwijs als een van de BD-kerntaken. Hierbij hoort ook methodiekontwikkeling, het ondersteunen van schoolbesturen en het trainen van docenten. De voorlichting en advisering blijven overigens niet beperkt tot het onderwijs. Uiteenlopende groepen en organisaties als welzijnsinstellingen, media, zelforganisaties, bedrijven en gemeenten maken gebruik van het BD-aanbod.

De voorlichtings- en adviestaken vallen (net als de nummers 4 t/m 7 van het BD-takenpakket) niet onder de door het Rijk verzorgde financiering. De Rijksoverheid verwacht dat de Nederlandse gemeenten daarvoor hun verantwoordelijkheid nemen en via cofinanciering deze activiteiten mogelijk maken. Vier van de negen gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland hebben zich daartoe al bereid verklaard. De andere gemeenten zal in 2014 wederom worden verzocht aanvullende subsidie te verstrekken. Waar dat niet gebeurt, kunnen de taken 3 t/m 7 in beginsel niet worden uitgevoerd.

4. beleidsbeïnvloeding en -advisering

Beleidsadvisering vindt vooral plaats via gemeenten, politie en Openbaar Ministerie. De advisering bestrijkt een groot aantal taakvelden en kan zowel preventief als curatief zijn.

5. preventieve projecten

Het BD heeft al jaren een zeer divers pakket aan preventieprojecten. Als gevolg van teruglopende inkomsten en een kleiner personeelsbestand is dit beleidsonderdeel steeds verder onder druk komen te staan. De nadruk kwam vanaf 2010 vaker te liggen op curatieve werkzaamheden. De uitvoering van het aantal preventieve taken hangt meer dan voorheen af van externe financieringsmogelijkheden (waartoe in toenemende mate fondsen en donateurs worden benaderd). Het Bureau Discriminatiezaken is van mening dat preventie van groot belang blijft om vooroordelen te voorkomen en begrip te kweken en doet dan ook het maximale om deze taak zoveel mogelijk tot zijn recht te laten komen.

6. signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Het BD onderhoudt over extremistische ontwikkelingen contact met organisaties als de Anne Frankstichting en Kafka, alsmede met gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie. Er zijn geen aanwijzingen voor activiteiten van fundamentalistische instellingen in de Zaanstreek en Waterland. Rechts-extremistische uitingen en neonazistische groepsvorming zijn er wel (met name in Purmerend en directe omgeving).

7. onderzoek

Het BD heeft ook het afgelopen jaar onderzoeken uitgevoerd en hoopt hiermee in 2014 te kunnen doorgaan. Verder vloeien uit sommige klachtmeldingen praktijktesten voort, die in het uiterste geval kunnen leiden tot juridische procedures.

Organisatie

Per 1 januari 2014 bestaat de BD-formatie uit een coördinator (0,58 fte), een bureaumedewerker in Zaandam (0,67 fte), een bureaumedewerker in Purmerend (0,67 fte), een medewerker voorlichting (0,45 fte), een financieel medewerker (0,11 fte) en een onderzoeker/projectmedewerker (0,89 fte). Het totale aantal fte's bevindt zich daarmee op hetzelfde niveau als een jaar eerder. Naast de vaste medewerkers zijn bij het BD meerdere vrijwilligers actief, onder wie de zes bestuursleden. Ook wordt er, net als in 2013, ruimte geboden aan één à twee stagiair(e)s.

Het aantal fte's bij het BD staat overigens onder druk als gevolg van landelijke en plaatselijke ontwikkelingen. Door teruglopende subsidies, aanvullende gemeentelijke voorwaarden en salarisontwikkelingen in de CAO-Welzijn wordt het steeds ingewikkelder om de financiën sluitend te krijgen.

Landelijk BD-netwerk

In juli 2009 trad de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen in werking. Daarmee had vanaf dat moment vrijwel elke inwoner van Nederland toegang tot een laagdrempelige anti-discriminatievoorziening in de directe omgeving. De gemeenten kregen een regierol toebedeeld bij de aanpak van discriminatie en dienden een verordening te maken hoe de wet op lokaal niveau werd uitgevoerd. Alle negen gemeenten in Zaanstreek-Waterland voldoen aan de toegankelijkheidsvereisten van het Rijk. De Rijksoverheid heeft in 2013 de uitkomsten van de wet laten evalueren, met positieve uitkomsten als resultaat. Besloten is dan ook om door te gaan op de ingeslagen weg.

Het BD-Zaanstreek/Waterland is aangesloten bij de Samenwerkende Antidiscriminatievoorzieningen Nederland (SAN), een organisatie van inmiddels negen ADB's die streven naar een transparante, uniforme en doelmatige werkwijze. Het BD zal zich ook

in 2014 op verschillende manieren blijven inzetten voor deze koepelorganisatie en vertegenwoordigt de SAN regelmatig tijdens contacten met externe organisaties. Medio 2012 nam het BD een nieuw registratieprogramma voor klachten en informatieverzoeken in gebruik. Eerder werden hiervoor twee verschillende programma's benut. Inmiddels gebruiken bijna alle Nederlandse ADB's dit LBAnet, hetgeen de uniformiteit ten goede komt en mogelijkheden biedt om discriminatiecijfers en -trends beter en sneller te vergelijken en er beleid op te ontwikkelen.

DEEL II

Zaanstreek (Zaanstad, Wormerland en Oostzaan)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. Op basis van de cijfers van voorgaande jaren en de maatschappelijke ontwikkelingen verwacht het BD in 2014 in de Zaanstreek minimaal 120 klachtmeldingen en informatieverzoeken in behandeling te kunnen nemen.²

In 2014 wil de Rijksoverheid een landelijke meldingscampagne lanceren die het aantal klachten ongetwijfeld zal beïnvloeden. Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Zaandam is ook in 2014 dagelijks geopend. Het bureau hanteert op maandag, woensdag en vrijdag van 11.00-14.00 uur een inloopspreekuur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van klachten
- Maatwerk, gericht op afhandeling van informatieverzoeken

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via LBA-net, een programma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van meldingen, voor monitoring en om (geanonimiseerde) discriminatiegegevens te verstrekken, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Twee keer per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan -naast de politie en het Openbaar Ministerie- ook de centrumgemeente Zaanstad deelneemt (mede namens Oostzaan en Wormerland).

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer de Zaanse gemeenten, het Regionaal Discriminatieoverleg en, desgevraagd, het ministerie

---

² Op 1 december 2013 had het Bureau Discriminatiezaken over de voorgaande elf maanden 113 Zaanse klachten en informatieverzoeken in behandeling genomen.

van BZK. Ook andere organisaties (zoals het CIDI en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

***Doel:** Het geven van advies en het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden tot voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Ook voor 2014 verwacht het bureau weer veel informatieverzoeken.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. Zo wordt er in een lessenserie samengewerkt met Bureau Halt en Brijder Verslavingszorg. Een groot aantal Zaanse scholen benut dit aanbod, net als het afgelopen jaar. Het BD zet verder in klassen de gewaardeerde, interactieve 'Vooroordelenkoffer' en andere lesmethodes in die hun waarde hebben bewezen.

Het BD gaat in samenwerking met historicus Hans Luiten en filmmaakster Claudia van Tellegen lesmateriaal ontwikkelen dat een verband legt tussen de jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog en het heden. Daarbij komt vooral de rol van beeldvorming aan bod. Het BD onderhoudt hiertoe onder meer contact met de Israëliëse organisatie Yad Vashem.

In dat verband past ook de productie van een tentoonstelling over de consequenties voor de Zaanstreek van de jodenvervolging in 1940-1945. Weliswaar is de tentoonstelling pas in 2015 te zien -als het 75 jaar geleden is dat Nederland werd bezet-, maar de eerste voorbereidingen vinden volgend jaar al plaats. De expositie zal met name gericht zijn op scholieren.

Verder zal er in het lesaanbod aandacht zijn voor islamofobie, een toegenomen probleem in de Nederlandse samenleving. Het BD zal in 2014 tevens onderzoek verrichten naar de mate van islamofobie in de regio Zaanstreek-Waterland.

Het zijn enkele voorbeelden uit vele. Ook in 2014 wordt aan vele honderden leerlingen en hun docenten voorlichting gegeven. Het BD richt zich daarbij op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen ontvangen ze regelmatig een lesaanbod van het BD.

Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen terecht bij het BD-kantoor in Zaandam. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-website kan veel informatie worden verkregen. De site wordt regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en informatie over de eigen werkzaamheden.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen
- Maatwerk gericht op afhandeling informatieverzoeken
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal

- Publicatie algemene BD-nieuwsbrief (twee keer per jaar)
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen
- Ontwikkeling van producten over antisemitisme/islamofobie
- Voorbereiding expositie over jodenvervolging
- BD-archief en website

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: Door het geven van (gevraagde en ongevraagde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.

Het BD vormt samen met de politie Zaanstreek-Waterland, het Openbaar Ministerie, de Zangemeenten en de gemeente Purmerend het Regionaal Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2014 minimaal twee keer bij elkaar. Elk kwartaal voorzien de betrokken partijen elkaar bovendien van de geregistreerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen. Het BD verzorgt onder meer de agenda en de notulen van dit overleg. De Aanwijzing Discriminatie van het Openbaar Ministerie vormt de richtlijn bij het RDO-werk. Waarschijnlijk verschijnt er begin 2014 een nieuwe versie, waarin de cruciale rol van de ADB's (nog) meer tot uiting komt.

De Noord-Hollandse ADB's werken al jaren samen op verschillende terreinen. Het streven is om ook in 2014 gezamenlijk projecten op te zetten. Het ligt verder in de bedoeling om opnieuw tweemaal per jaar een provinciale nieuwsbrief uit te brengen met informatie over de uitwerking van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen (in beide betekenissen van het woord) van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

Producten:

- Deelname aan/agendabeheer van het Regionaal Discriminatieoverleg
- Provinciale samenwerking met vier Noord-Hollandse ADB's
- Provinciale nieuwsbrief (twee keer per jaar)
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties

5. Preventieve projecten

Doel: Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming van mensen, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen

van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.

Het BD verleent ook in 2014 medewerking aan het filmproject Monumenten Spreken. De daarvoor verantwoordelijke stichting beoogt de verhalen achter de 27 Zaanse oorlogsmonumenten op film vast te leggen en toegankelijk te maken voor onder meer scholieren. De stichting werkt tevens aan een onderwijspakket over de oorlog. De BD-coördinator heeft zitting in het comité van aanbeveling. Het BD levert met regelmaat documenten, foto's en andere informatie aan de filmmakers.

In 2006 verscheen onder auspiciën van het Bureau Discriminatiezaken de biografie *Walraven van Hall. Premier van het verzet (1906-1945)*. In 2014 komt bij Stichting Uitgeverij Noord-Holland een herdruk uit van het inmiddels niet meer verkrijgbare boek over deze Zaanse verzetsleider.

Eind 2013 heeft het BD samen met Amnesty International zitting genomen in het Zaanse Platform voor Vrede en Dialoog, een samenwerkingsverband waarin ook enkele levensbeschouwelijke organisaties zitten. Doel van dit werkverband is om de afstand tussen de diverse bevolkingsgroepen te verkleinen.

Op 9 november was het 75 jaar geleden dat in Duitsland de Kristallnacht plaatsvond. Het Bureau Discriminatiezaken organiseerde ter gelegenheid hiervan samen met drie andere organisaties een thema-avond in het Zaanse filmtheater De Fabriek. Omdat de twee blokken met films een meer dan uitverkochte zaal opleverden (tweehonderd bezoekers), wordt de filmavond op 1 februari 2014 herhaald.

Op kerstavond 2014 vindt de 28ste fakkeloptocht tegen discriminatie plaats. Vertrek- en aankomstlocatie is multicultureel centrum De Groote Weiver in Wormerveer. Het BD verwacht voor deze tocht door Wormerveer en Krommenie weer honderden deelnemers te mogen begroeten.

Producten:

- Fakkeloptocht tegen discriminatie
- Bijdragen aan filmproject Stichting Monumenten Spreken
- Deelname Zaanse Platform voor Vrede en Dialoog
- Filmavond in De Fabriek over jodenvervolging in de Zaanstreek
- Herdruk *Walraven van Hall. Premier van het verzet (1906-1945)*

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

Doel: *Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.*

Het Bureau Discriminatiezaken heeft zich in 2013 meerdere keren ingezet om extreemrechtse uitingen -met name op internet- te weren. Dat leidde onder meer tot de veroordeling van enkele nazistische kopstukken. Naar verwachting is er ook in 2014 aandacht nodig voor de nog altijd toenemende digitale discriminatie. Georganiseerde extreemrechtse initiatieven komen in de Zaanstreek echter vooralsnog nauwelijks voor. Hetzelfde geldt voor fundamentalistische gedragingen in deze regio. Wel zijn er enkele individuen actief, verbonden aan de nazistische Nederlandse Volksunie, die rechts-extremistische boodschappen verspreiden. Het BD werkt bij het bestrijden van rechts-extremisme onder meer samen met de Anne Frank Stichting, onderzoeksorganisatie

Kafka en, sinds 2013, met het door de Rijksoverheid gefaciliteerde Meldpunt Internet-discriminatie.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen

7. Onderzoek

***Doel:** Door middel van het uitvoeren van praktijktesten bewijsmateriaal verzamelen over discriminerende activiteiten van specifieke instanties/bedrijven. Het uitvoeren van inventariserende onderzoeken om te komen tot een beeld van de aanwezigheid en/of de omvang van uitsluiting op bepaalde terreinen/sectoren.*

Met enige regelmaat verneemt het BD signalen dat er met name allochtonen worden geweigerd in Zaanse horecagelegenheden. Het is aanleiding om door middel van een enquête en aanvullend onderzoek te bekijken wat er waar is van de gemelde discriminatie en hoe dit eventuele probleem kan worden aangepakt.

In 2014 worden alle Noord-Hollandse gemeenten voor de tweede keer langs de discriminatiemeetlat gelegd, een provinciaal ADB-onderzoek naar de bestrijding van ongelijkheid op lokaal niveau. Daarbij vindt een vergelijking plaats van de maatregelen die gemeenten hebben getroffen om ongelijke behandeling tegen te gaan. In 2012 vond het eerste onderzoek in deze vorm plaats.

Wellicht dat er in 2014 meer onderzoeken plaatsvinden, maar dat hangt mede af van actuele ontwikkelingen.

Producten:

- Onderzoek naar deurbeleid van Zaanse horeca
- Discriminatiemeetlat

DEEL III

Waterland (Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Landsmeer, Zeevang, Beemster)

1. Klachtenbehandeling

Doel: Professionele en kwalitatief goede afhandeling van meldingen.

Klachtenbehandeling is en blijft een belangrijke kerntaak van het Bureau Discriminatiezaken. Het aantal klachten hangt sterk af van maatschappelijke ontwikkelingen, zowel op mondiaal, landelijk als lokaal niveau. Op basis van de cijfers van voorgaande jaren en de maatschappelijke ontwikkelingen verwacht het BD in 2014 in Waterland minimaal 75 klachtmeldingen en informatieverzoeken in behandeling te nemen.³ In 2014 wil de Rijksoverheid een landelijke meldingscampagne lanceren die het aantal klachten ongetwijfeld zal beïnvloeden. Het BD spant zich in om alle meldingen zo efficiënt en zorgvuldig mogelijk af te handelen. Het BD-kantoor in Purmerend is ook in 2014 op dinsdag en donderdag geopend. Het bureau hanteert op die dagen een inloopspreekuur van 11.00-14.00 uur. Daarbuiten is het mogelijk om op afspraak langs te komen. De overige dagen is het BD vanuit Waterland te benaderen via het Zaandamse kantoor.

Producten:

- Professionele en kwalitatief goede afhandeling van klachten
- Maatwerk, gericht op afhandeling van informatieverzoeken

2. Registratie en monitoring

Doel: Registreren van de aard en grond van discriminatiemeldingen. Aan de hand van deze registratie en aanvullend onderzoek het in kaart brengen van de feitelijke omvang van discriminatie, het signaleren van trends en het doen van aanbevelingen.

Het BD registreert alle binnengekomen meldingen en informatieverzoeken via LBAnet, een programma dat voldoet aan de landelijke regelgeving. Het BD gebruikt de ingevoerde gegevens voor de afhandeling van klachten, monitoring en het verstrekken van (geanonimiseerde) discriminatiegegevens, onder meer in het kader van Nederlandse en Europese wetgeving. Twee keer per jaar wordt een eveneens geanonimiseerd BD-zaaksoverzicht besproken binnen het Regionaal Discriminatieoverleg, waaraan -naast de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente Zaanstad- ook de centrumgemeente Purmerend deelneemt.

---

³ Op 1 december 2013 had het Bureau Discriminatiezaken over de voorgaande elf maanden 71 Waterlandse klachten en informatieverzoeken in behandeling genomen.

Producten:

- Overzicht van omvang, aard en grond van discriminatieklachten en informatieverzoeken
- Levering van geanonimiseerde discriminatiecijfers aan onder meer de Waterlandse gemeenten, het Regionaal Discriminatieoverleg en, desgevraagd, het Ministerie van BZK. Ook andere organisaties (zoals het CIDI en het Verwey-Jonker Instituut) maken gebruik van de BD-data.

3. Voorlichting en advies

***Doel:** Het geven van advies of het verzorgen van trainings- en voorlichtingstrajecten teneinde discriminatie te helpen signaleren, voorkomen en bestrijden en daarmee een bijdrage leveren aan een verdraagzame en veilige samenleving.*

Organisaties kunnen op aanvraag de vele BD-mogelijkheden tot voorlichting en trainingen benutten. Daarvan wordt met grote regelmaat gebruikgemaakt. Naast het beïnvloeden van de beeldvorming staat het weerbaar maken van personen centraal. Het BD werkt zowel proactief als vraaggericht waar het gaat om voorlichting. Ook voor het jaar 2014 verwacht het bureau weer veel informatieverzoeken, met name uit Purmerend.

Gezien het uiteenlopende karakter van de aanvragen is er bij het BD sprake van maatwerk, al dan niet gebaseerd op bestaande (bewezen) methoden. Het BD zet in klassen onder meer de gewaardeerde, interactieve 'Vooroordelenkoffer' en andere lesmethodes in die hun waarde hebben bewezen.

Vooraf de Purmerendse scholen maken vaak gebruik van de BD-expertise. Het BD richt zich op zowel het basis-, middelbaar als beroepsonderwijs. Het bureau biedt trajecten aan voor leerlingen, docenten en ouders. Om de scholen bekend te maken met de laatste ontwikkelingen, ontvangen ze regelmatig een lesaanbod van het Bureau Discriminatiezaken.

Gekeken wordt of het BD volgend jaar in samenwerking met historicus Hans Luiten en filmmaakster Claudia van Tellegen toepasselijk lesmateriaal kan ontwikkelen dat een verband legt tussen de jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog en het heden. Daarbij komt vooral de rol van beeldvorming aan bod. Het BD onderhoudt hiertoe contact met de Israëliëse organisatie Yad Vashem.

Ook in 2014 wordt aan honderden leerlingen en hun leraren voorlichting gegeven. Niet alleen (onderwijs-)instellingen zijn overigens welkom bij het BD. Personen die vragen hebben of gegevens zoeken voor bijvoorbeeld werkstukken, publicaties of lezingen kunnen tijdens kantooruren terecht bij het BD. Het bureau beschikt over een nog altijd toenemend aantal naslagwerken in de vorm van boeken, knipsel- en beeldmateriaal. Ook via de BD-website kan veel informatie worden verkregen. De site wordt regelmatig geactualiseerd met onder meer nieuwsberichten en informatie over de eigen werkzaamheden.

Verder zal er in het lesaanbod aandacht zijn voor islamofobie, een toegenomen probleem in de Nederlandse samenleving.

Om de naamsbekendheid van het BD te vergroten worden regelmatig werkbezoeken afgelegd en materialen verspreid.

Producten:

- Professionele en kwalitatieve afhandeling van aanvragen
- Maatwerk gericht op afhandeling informatieverzoeken

- Publicatie algemene BD-nieuwsbrief (twee keer per jaar)
- Ontwikkelen en aanbieden nieuw lesmateriaal
- Voorlichtingsmateriaal op maat voor het basis-, middelbaar en beroepsonderwijs
- Netwerk en database van scholen en contactpersonen
- Ontwikkeling van producten over antisemitisme/islamofobie
- BD-archief

4. Beleidsbeïnvloeding en -advisering

Doel: Door het geven van (gevraagde en ongevraagde) adviezen aan organisaties, bedrijven en gemeenten een bijdrage leveren aan en ondersteunen bij het vormgeven van het beleid van deze instellingen ter voorkoming/bestrijding van discriminatie en het bevorderen van diversiteit.

Het BD vormt samen met de politie Zaanstreek-Waterland, het Openbaar Ministerie, de Zangemeenten en de gemeente Purmerend het Regionaal Discriminatieoverleg. Het RDO komt ook in 2014 minimaal twee keer bij elkaar. Elk kwartaal voorzien de betrokken partijen elkaar bovendien van de geregistreerde (geanonimiseerde) discriminatieklachten. Het uitwisselen van informatie over met name de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bespreken van beleidsmatige zaken en het op elkaar afstemmen van werkwijzen zijn belangrijke gespreksonderwerpen. Het BD verzorgt onder meer de agenda en de notulen van dit overleg. De Aanwijzing Discriminatie van het Openbaar Ministerie vormt de richtlijn bij het RDO-werk. Waarschijnlijk verschijnt er begin 2014 een nieuwe versie, waarin de cruciale rol van de ADB's (nog) meer tot uiting komt.

De Noord-Hollandse ADB's werken al jaren samen op verschillende terreinen. Het streven is om ook in 2014 meerdere projecten op te zetten. Het ligt verder in de bedoeling om opnieuw tweemaal per jaar een provinciale nieuwsbrief uit te brengen met informatie over de uitwerking van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen.

Het BD geeft gevraagd en ongevraagd beleidsadviezen aan instellingen en gemeenten over het voorkomen van discriminatie. Klachten die binnenkomen bij het BD duiden regelmatig op een structurele oorzaak. Problemen op de werkvloer hangen bijvoorbeeld vaak samen met de werksfeer of de wijze waarop leidinggevenden omgaan met conflicten. Waar mogelijk probeert het BD bij de aanpak van deze problemen ook aandacht te vragen voor de beleidsmatige kant ervan. Daarnaast ontvangt het BD verzoeken van instellingen die op eigen initiatief advies vragen over het omgaan met discriminatie.

Producten:

- Deelname aan/agendabeheer van het Regionaal Discriminatieoverleg
- Provinciale nieuwsbrief (twee keer per jaar)
- Provinciale samenwerking met vier Noord-Hollandse ADB's
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten en andere organisaties

5. Preventieve projecten

Doel: Door het organiseren van projecten worden mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact gebracht. De projecten dragen bij aan positieve beïnvloeding van de beeldvorming van mensen, slaan bruggen tussen bevolkingsgroepen

van verschillende culturen en leveren zodoende een bijdrage aan een tolerante en veilige samenleving.

Het BD coördineert ook in 2014 de activiteiten bij de manifestatie op en rond 21 maart, de internationale dag tegen racisme. Verscheidene organisaties besteden tussen 1 en 21 maart op uiteenlopende wijze aandacht aan de thema's discriminatie, tolerantie en de multiculturele samenleving. Een enthousiast team van Purmerendse vrijwilligers en professionals komt hiertoe bijeen in het 21-maartoverleg. Meer informatie is te verkrijgen via www.21maart-purmerend.nl.

Op verzoek van Purmerend, dat in 2012 'Koplopergemeente' werd, heeft het BD een aantal projecten over seksuele diversiteit voorbereid. Het programma, dat loopt tot en met december 2014, voorziet onder meer in talloze gastlessen in het onderwijs (in samenwerking met het COC en andere organisaties), een filmprogramma (in samenwerking met het Filmhuis), een flashmob, een stripexpositie in het gemeentehuis en 'roze' activiteiten in verzorgingscentra.

Producten:

- 21 maartmanifestatie
- Projecten over seksuele diversiteit

6. Signalering en bestrijding van extreemrechts en fundamentalisme

***Doel:** Het bewaken van de wettelijke grenzen op het gebied van extreemrechts en fundamentalisme en optreden als deze grenzen (dreigen te) worden overschreden.*

Het Bureau Discriminatiezaken heeft in 2013 opnieuw een flink aantal extreemrechtse uitingen van het internet laten halen. Naar verwachting is dat ook in 2014 nodig, aangezien dit digitale vandalisme (en erger) nog steeds toeneemt. In Purmerend manifesteert zich sinds 2011 een groepje neonazi's, aanhangers van de Nederlandse Volksunie, dat onder meer de hele stad volplakt met extremistische stickers en posters. De omvang van deze groep neemt langzaam toe. Enkele leden van dit gezelschap hebben inmiddels een stevig strafblad. Het Bureau Discriminatiezaken werkt samen met onder meer de gemeente en de politie bij het monitoren van hun activiteiten. Het leidde onder meer tot een gerechtelijke veroordeling van de aanvoerder van deze groep. Naar verwachting volgt er in 2014 een tweede strafzaak.

De NVU wil overigens deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen die op 19 maart 2014 ook plaatsvinden in Purmerend -een van de drie door de NVU 'uitverkoren' gemeenten- en heeft daartoe enkele van bovengenoemde personen ingeschakeld. Het BD houdt de ontwikkelingen in de gaten.

Van andere georganiseerde extreemrechtse initiatieven in de regio Waterland is het BD niets bekend. Hetzelfde geldt voor fundamentalistische gedragingen in deze regio. Het BD werkt op dit gebied onder meer samen met de Anne Frank Stichting, onderzoeksorganisatie Kafka en sinds 2013 met het door de Rijksoverheid gefaciliteerde Meldpunt Internetdiscriminatie.

Producten:

- Monitoring extreemrechtse en fundamentalistische ontwikkelingen

7. Onderzoek

Doel: Door middel van het uitvoeren van praktijktesten bewijsmateriaal verzamelen over discriminerende activiteiten van specifieke instanties/bedrijven. Het uitvoeren van inventariserende onderzoeken om te komen tot een beeld van de aanwezigheid en/of de omvang van uitsluiting op bepaalde terreinen/sectoren.

Zo nu en dan verneemt het BD signalen dat er met name allochtonen worden geweigerd in Purmerendse horecagelegenheden. Het is aanleiding om door middel van een enquête en aanvullend onderzoek een nulmeting te verrichten, om zo te bezien wat er waar is van de gemelde horecadiscriminatie en hoe dit eventuele probleem kan worden aangepakt. Het onderzoek is inmiddels in volle gang.

In 2014 worden alle Noord-Hollandse gemeenten voor de tweede keer langs de discriminatiemeetlat gelegd, een provinciaal ADB-onderzoek naar de bestrijding van ongelijkheid op lokaal niveau. Daarbij vindt een vergelijking plaats van de maatregelen die gemeenten hebben getroffen om ongelijke behandeling tegen te gaan. In 2012 vond het eerste onderzoek in deze vorm plaats.

Wellicht dat er volgend jaar meer onderzoeken plaatsvinden, maar dat hangt mede af van actuele ontwikkelingen.

- Onderzoek naar deurbeleid Purmerendse horeca
- Discriminatiemeetlat

